LES PORS

Itinerari lector de 2n cicle de Primària

Introducció per al docent

Penguin Aula

INTRODUCCIÓ PER AL DOCENT

Et presentem l'itinerari lector que hem dissenyat per al 2n cicle de Primària al voltant de la por i les diferents formes que pot adoptar.

A les pàgines següents hi trobaràs informació general sobre els itineraris lectors, el seu marc legal al pla d'estudis de la LOMLOE i l'estructura de treball que plantegem per a cadascun dels textos.

Hi ha un dossier a banda amb el temari propi per a l'alumnat amb els fragments de lectura triats i les activitats que es proposen per a cadascun d'ells.

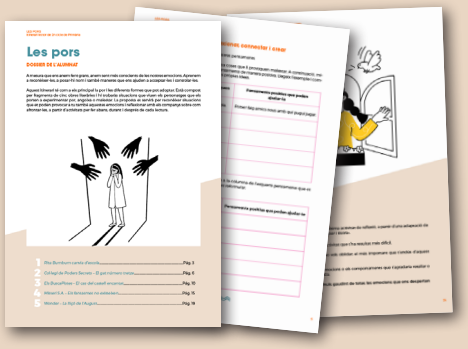

Tot aquest contingut et servirà com a punt de partida per preparar les teves classes, però sempre pots modificar i adaptar tot el que et convingui en funció dels teus interessos i del nivell del teu grup classe.

QUINS TEXTOS INCLOU AQUEST ITINERARI?

Aquest itinerari inclou fragments d'aquestes cinc obres:

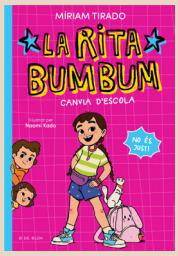

1 *Rita Bumbum canvia d'escola*, Míriam Tirado (B de Blok)

2 *Col·legi de Poders Secrets – El gat número tretze*, César Mallorquí (Alfaguara I&J)

3 *Els Buscapistes – El cas del castell encantat*, Teresa Blanch i José Ángel Labari (Montena)

4 *Misteri S.A. – Els fantasmes no existeixen*, Juan Gómez-Jurado i Bárbara Montes (B de Blok)

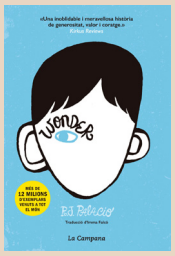

5 *Wonder*, R. J. Palacio (La Campana)

Aquest itinerari ha estat elaborat per Laia Arnau a partir dels criteris generals que veuràs a les següents pàgines, desenvolupats amb la col·laboració de Cristian Olivé.

Laia Arnau és llicenciada en Pedagogia i graduada superior en Formació de les organitzacions. És autora de varis llibre sobre educació, creadora de projectes educatius i formadora i assessora d'equips docents en la implementació de metodologies competencials i lúdiques.

Cristian Olivé és professor de Llengua i Literatura a Secundària i professor del màster de Formació de Professorat. Ha publicat diversos llibres sobre innovació educativa, fa formacions sobre metodologies actives en l'aprenentatge i col·labora amb diversos mitjans culturals.

CRITERIS GENERALS

1. Comencem pel principi... Què són els itineraris lectors?

Els itineraris lectors són un conjunt de textos seleccionats que giren al voltant d'un mateix fil conductor, que pot ser temàtic o formal. També s'hi poden incloure obres d'art, pel·lícules, sèries o altres formats transmèdia. Es tracta de fer un recorregut d'aprenentatge guiat amb activitats de mediació que acompanyi l'alumnat en l'anàlisi, la reflexió i la interpretació de les obres. Els sabers o continguts literaris sorgeixen de la situació de lectura que es proposa. No es deixa l'alumnat sol: ni per llegir l'obra ni per interpretar-la. Els itineraris lectors són una eina per fer una lectura guiada.

Algunes opinions al respecte:

> La idea és traçar línies imaginàries entre unes obres i d'altres malgrat la seva possible llunyania recíproca en l'espai i en el temps.
> (Jover, 2007)

> Contribuir a formar lectors competents, és a dir, capaços de triar què volen llegir, quan i com ho volen fer; formar lectors capaços de vèncer les resistències —de distància cultural, d'estructura, de llenguatge— que les bones obres ens ofereixen.
> (Jover, 2009)

> La literatura comparada permet ampliar l'horitzó de referents literaris de l'estudiant. També permet evidenciar de quina manera les interrelacions entre textos d'èpoques i literatures diferents poden ajudar a comprendre més bé la globalitat humana de la literatura.
> (Bordons, 2004)

2. Què en diu el marc legal?

El currículum d'Educació Primària de la LOMLOE proposa treballar a l'aula a partir d'una selecció d'obres o textos literaris organitzats al voltant d'itineraris lectors. Al cicle superior s'indiquen els següents sabers:

- Estratègia per a la interpretació acompanyada i compartida de les obres a través de converses literàries.
- Relació, de manera acompanyada, entre els elements constitutius de l'obra literària (tema, protagonistes, personatges secundaris, argument, espai) i la construcció del sentit de l'obra.
- Anàlisi acompanyada de la relació entre els elements bàsics del gènere literari i la construcció del sentit de l'obra.
- Estratègies bàsiques per a la interpretació progressivament autònoma dels textos literaris.
- Relació entre els textos llegits i altres manifestacions artístiques i culturals.
- Progrés en la construcció de la identitat lectora. Estratègies per a l'expressió de gustos i interessos i per a la valoració crítica elemental de les obres.
- Lectura expressiva, dramatització o interpretació de fragments atenent els processos de comprensió i el nivell de desenvolupament.
- Creació de textos d'intenció literària de manera lliure i a partir de la recreació i l'apropiació dels models donats.

3. Criteris per seleccionar els textos

El punt de partida dels itineraris lectors de Penguin Aula és oferir a l'alumnat textos de gran qualitat literària per enriquir al màxim la seva experiència lectora. D'aquesta manera, podem contribuir més bé a la tasca de fomentar la lectura i la construcció de la identitat lectora de cada estudiant.

Aquests són alguns criteris que hem mirat de tenir en compte a l'hora de seleccionar els fragments:

- ☑ Cada itinerari consta de cinc textos al voltant d'un mateix tema o gènere.
- ☑ Procurem que hi hagi una paritat de gèneres i territoris.
- ☑ Partim d'un cànon literari amb bons models.
- ☑ Combinem autors actuals amb autors clàssics o reconeguts.
- ☑ Referenciem altres textos i obres artístiques no narratives.
- ☑ Seleccionem textos de diferents nivells lectors perquè suposin un repte.
- ☑ Oferim obres originals i també traduccions.

4. Com plantejar les activitats de mediació?

Les activitats han de contribuir a la comprensió del text, a una anàlisi exhaustiva, a la reflexió i interpretació personal i a una visió contextualitzada del món. A més, serviran com a punt de partida per a la creació literària.

Dividim les activitats en tres fases: abans, durant i després de la lectura del fragment. A continuació, exposem alguns exemples d'activitats de mediació de la lectura que es poden incloure en cada fase. Algunes activitats formen part d'aquest mateix itinerari i d'altres són idees perquè puguis ampliar l'itinerari amb propostes suggeridores, si et ve de gust.

Per descomptat, no s'han d'analitzar tots els blocs a cada fragment ni al llarg de tots els itineraris. Haurien de ser graduals i és recomanable repartir els sabers i continguts entre diversos itineraris per no repetir-los en un mateix curs.

4.1 Abans de la lectura: conèixer

- ☑ Introducció a l'obra i/o l'autor/a d'on s'extreuen els fragments a llegir.
- ☑ Relació d'obres relacionades amb la que es llegirà.
- ☑ Aspectes de cultura general per entendre més bé el text, així com consideracions sobre el moment en què es va escriure.

4.2 Durant la lectura: comprendre i interpretar

☑ Qüestions de comprensió lectora.

☑ Resum de les parts més importants del text.

☑ Preguntes sobre lèxic i gramàtica: significat de paraules, sinònims i antònims, paraules polisèmiques, dites i frases fetes, estrangerismes i préstecs lingüístics, camps semàntics, famílies lingüístiques, classificació de paraules...

☑ Qüestions sobre el gènere i subgènere literari al qual pertany (comèdia, terror, fantasia...).

☑ Anàlisi de l'estructura narrativa: el plantejament del tema, la veu del narrador, les característiques dels personatges, la importància de l'espai i el temps, l'ús dels diàlegs...

☑ Altres aspectes literaris quan calgui: tema principal i subtemes, ús de metàfores, compa-racions i altres recursos literaris...

4.3 Després de la lectura: reflexionar, relacionar i crear

☑ Preguntes d'interpretació, reflexió i valoració: relacionar el text amb la realitat palpable, fer activitats d'autoconeixement, exposar un tema a classe, prendre partit i expressar l'opinió pròpia, argumentar sobre qüestions extretes del text, tractar temes de crítica social i generar debat amb el grup.

☑ Activitats de contextualització històrica, social i cultural: entendre el text amb cançons, obres pictòriques, pel·lícules, sèries, còmics o altres manifestacions artístiques, detectar referències culturals que apareixen al text de manera intencionada o no, mirar vídeos que tractin del mateix tema o adaptacions audiovisuals del fragment...

☑ Investigació o cerca més exhaustiva sobre una qüestió o tema del fragment.

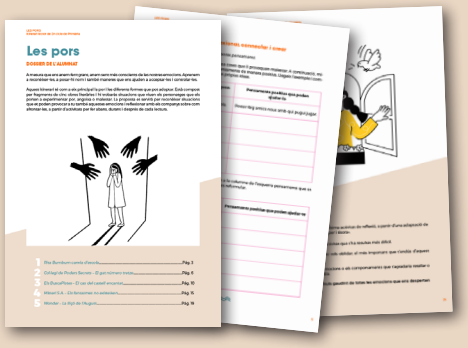

Al Dossier de l'alumnat hi trobaràs l'itinerari complet per als estudiants.

Confiem que aquest contingut et resulti útil, contribueixi a l'educació literària del teu alumnat i l'ajudi a enfortir el seu hàbit lector des de la capacitat d'interpretació i anàlisi.